ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2020 ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ • Γ΄ ΛΥΚΕΙΟΥ • 24.06.2020 ΝΕΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

ΘΕΜΑ Α

- **Α1.** Να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό καθεμιάς από τις παρακάτω προτάσεις **1** έως **5** και δίπλα τη λέξη **ΣΩΣΤΟ**, αν η πρόταση είναι σωστή, ή τη λέξη **ΛΑΘΟΣ**, αν η πρόταση είναι λανθασμένη.
 - 1. Ο βρόγος ΓΙΑ Ι ΑΠΟ 0 ΜΕΧΡΙ 0 δεν εκτελείται καμία φορά.
 - 2. Σε μια δομή επανάληψης μπορεί να εμφανιστούν λογικά λάθη που σχετίζονται με τη συνθήκη ή τερματισμού.
 - 3. Υπερχείλιση έχουμε όταν ωθήσουμε ένα στοιχείο σε μια ήδη γεμάτη στοίβα.
 - 4. Σε πίνακες που είναι ταξινομημένοι χρησιμοποιείται υποχρεωτικά η σειριακή μέθοδος αναζήτησης.
 - 5. Γενικά, σε περιπτώσεις που η επανάληψη θα συμβεί τουλάχιστον μία φορά, είναι προτιμότερη η χρήση της ΜΕΧΡΙΣ ΟΤΟΥ. Μονάδες 10
- Α2. α) Να αναφέρετε τις τυπικές επεξεργασίες των πινάκων.

(μονάδες 5)

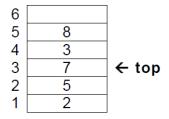
β) Να αναφέρετε τους κανόνες που πρέπει να ακολουθούν οι λίστες των παραμέτρων στα υποπρογράμματα.

(μονάδες 3)

γ) Να αναφέρετε τέσσερις από τις μαθηματικές συναρτήσεις που περιέχονται στη ΓΛΩΣΣΑ. (μονάδες 4)

Μονάδες 12

Α3. α) Μια στοίβα έξι θέσεων, ύστερα από μερικές ωθήσεις και απωθήσεις, έχει την παρακάτω μορφή:

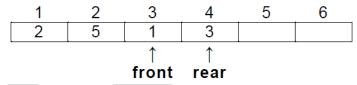
Πόσες απωθήσεις πρέπει να γίνουν προκειμένου να αδειάσει η στοίβα;

(μονάδες 2)

ii) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

(μονάδες 3)

β) Μια ουρά έξι θέσεων, ύστερα από μερικές εισαγωγές και εξαγωγές, έχει την παρακάτω μορφή:

Πόσες εξαγωγές πρέπει να γίνουν προκειμένου να αδειάσει η ουρά;

(μονάδες 2)

ii) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

(μονάδες 3)

Μονάδες 10

Α4. Δίνεται το παρακάτω τμήμα προγράμματος:

i←A OΣO i<=M ΕΠΑΝΑΛΑΒΕ ΓΡΑΨΕ i i←i+2

ΤΕΛΟΣ_ΕΠΑΝΑΛΗΨΗΣ

α) Πόσες φορές θα εκτελεστεί η εντολή εξόδου, όταν η μεταβλητή Μ πάρει ως τιμή καθεμία από τις παρακάτω εκφράσεις;

i) A+5 ii) A-4

iii) A+1

(μονάδες 6)

β) Να γράψετε μια αντίστοιχη έκφραση που πρέπει να δοθεί ως τιμή στη μεταβλητή Μ, ώστε η εντολή εξόδου να εκτελεστεί ακριβώς πέντε (5) φορές. (μονάδες 2)

Μονάδες 8

ΘΕΜΑ Β

Β1. Δίνεται το παρακάτω τμήμα προγράμματος:


```
ΕΠΙΛΕΞΕ Χ

ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ 7

ΓΡΑΨΕ 'A'

ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ 11, 13

ΓΡΑΨΕ 'B'

ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ < 20

ΓΡΑΨΕ 'Γ'

ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ 50..100

ΓΡΑΨΕ 'Δ'

ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΑΛΛΙΩΣ

ΓΡΑΨΕ 'E'

ΤΕΛΟΣ_ΕΠΙΛΟΓΩΝ
```

Να γράψετε στο τετράδιό σας ισοδύναμο τμήμα προγράμματος το οποίο να χρησιμοποιεί μόνο μία εντολή ΑΝ..ΤΟΤΕ..ΑΛΛΙΩΣ_ΑΝ, χωρίς επιπλέον εμφωλευμένες εντολές επιλογής.
(Η λίστα τιμών 50..100 περιλαμβάνει όλες τιμές από το 50 μέχρι και το 100.)

Μονάδες 10

Β2. Ένας θετικός ακέραιος αριθμός μεγαλύτερος από το ένα (1) είναι πρώτος αν διαιρείται ακριβώς, μόνο με τον εαυτό του και τη μονάδα. Το παρακάτω τμήμα προγράμματος διαβάζει έναν θετικό ακέραιο αριθμό, ελέγχει αν είναι πρώτος ή όχι και εμφανίζει αντίστοιχο μήνυμα. Για το σκοπό αυτό διαβάζει έναν θετικό ακέραιο n (n>1), τον διαιρεί διαδοχικά με τους αριθμούς 2, 3, 4, ..., n-1, ελέγχοντας μετά από κάθε διαίρεση αν ο αριθμός n διαιρείται ακριβώς. Στην περίπτωση που διαιρείται ακριβώς, σταματάει η επαναληπτική διαδικασία και εμφανίζεται το μήνυμα 'Δεν είναι πρώτος αριθμός'. Αν η επαναληπτική διαδικασία των διαιρέσεων τερματιστεί χωρίς ο αριθμός n να έχει διαιρεθεί ακριβώς από κανέναν αριθμό εμφανίζεται το μήνυμα 'Είναι πρώτος αριθμός'. Ο αλγόριθμος περιέχει πέντε (5) αριθμημένα κενά. Να γράψετε στο τετράδιό σας τους αριθμούς των κενών και δίπλα ό,τι χρειάζεται να συμπληρωθεί, ώστε το τμήμα προγράμματος να λειτουργεί σωστά.

```
ΔΙΑΒΑΣΕ η
ΠΡΩΤΟΣ← ...(1)...
i← ...(2)...
ΑΡΧΗ_ΕΠΑΝΑΛΗΨΗΣ
ΑΝ ...(3)... =0 ΤΟΤΕ
ΠΡΩΤΟΣ← ...(4)...
ΤΕΛΟΣ_ΑΝ
i←i+1
ΜΕΧΡΙΣ_ΟΤΟΥ i>n-1 Ἡ ...(5)...
ΑΝ ΠΡΩΤΟΣ = ΑΛΗΘΗΣ ΤΟΤΕ
ΓΡΑΨΕ 'Είναι πρώτος αριθμός'
ΑΛΛΙΩΣ
ΓΡΑΨΕ 'Δεν είναι πρώτος αριθμός'
ΤΕΛΟΣ_ΑΝ
```

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Γ

Ένα πλοίο μεταφέρει δέματα από λιμάνια της Ελλάδας στην Ιταλία. Σε κάθε λιμάνι που καταπλέει για φόρτωση δηλώνει το βάρος που έχει ήδη φορτωμένο , καθώς και το μέγιστο βάρος που μπορεί να μεταφέρει (όριο βάρους). Η διαδικασία φόρτωσης ελέγχεται από αρμόδιο υπάλληλο.

Να αναπτύξετε πρόγραμμα σε ΓΛΩΣΣΑ το οποίο να υποστηρίζει τη διαδικασία φόρτωσης σε ένα λιμάνι.

Το πρόγραμμα:

Γ1. Να περιλαμβάνει κατάλληλο τμήμα δηλώσεων. Μονάδες 2

Γ2. Να διαβάζει:

- το όριο βάρους του πλοίου (μονάδα 1),
- το βάρος δεμάτων που έχει ήδη φορτωμένα, ελέγχοντας ότι η τιμή του είναι μικρότερη από το όριο βάρους, διαφορετικά να το ξαναζητά (μονάδες 2). **Μονάδες 3**
- Γ3. Για τη διαδικασία φόρτωσης:
- α) να εμφανίζει το βάρος που μπορεί ακόμα να φορτωθεί στο πλοίο,
 - να εμφανίζει το μήνυμα: «ΝΑ ΦΟΡΤΩΘΕΙ ΔΕΜΑ; (NAI/OXI)»,
 - να διαβάζει την απάντηση του αρμόδιου υπαλλήλου (χωρίς έλεγχο εγκυρότητας).

(μονάδες 3)

- β) Αν η απάντηση είναι «ΝΑΙ»
 - να διαβάζει το βάρος του δέματος, να ελέγχει ότι δεν παραβιάζεται το όριο βάρους και να επιτρέπει τη φόρτωσή του, διαφορετικά να εμφανίζει το μήνυμα «ΤΟ ΔΕΜΑ ΔΕΝ ΧΩΡΑΕΙ», (μονάδες 2)
 - εφόσον επιτραπεί η φόρτωσή του, να υπολογίζει και να εμφανίζει το κόστος μεταφοράς του κλιμακωτά, με βάση το βάρος του, ως εξής:
 - -τα πρώτα 500 κιλά γρεώνονται 0,5 € / κιλό,
 - -τα επόμενα 1000 κιλά χρεώνονται 0,3 € / κιλό,

Η παραπάνω διαδικασία φόρτωσης επαναλαμβάνεται μέχρι να δοθεί ως απάντηση από τον αρμόδιο υπάλληλο η λέξη «ΟΧΙ». (μονάδες 2)

Μονάδες 11

- Γ4. Μετά το τέλος φόρτωσης να εμφανίζει:
 - πόσα από τα δέματα που ελέγχθηκαν δεν φορτώθηκαν λόγω υπέρβασης του ορίου βάρους (μονάδα 1),
 - το συνολικό ποσό που εισπράχθηκε (μονάδα 1),
 - το πλήθος των δεμάτων που φορτώθηκαν και είχαν βάρος που ξεπερνούσε τα 1000 κιλά (μονάδες 2).

Μονάδες 4

ΘΕΜΑ Δ

Οι Κινητές Ομάδες Υγείας (ΚΟΜΥ) λαμβάνουν δείγματα βιολογικού υλικού προσώπων για έλεγχο μόλυνσης από τον κορωνοϊό Covid-19. Σε μια περιφέρεια δραστηριοποιούνται 20 ΚΟΜΥ. Κάθε ΚΟΜΥ στη διάρκεια μιας μέρας μπορεί να λάβει μέχρι και 100 δείγματα από μια περιοχή της περιφέρειας. Τα δείγματα αυτά ελέγχονται και κάθε αποτέλεσμα χαρακτηρίζεται ως θετικό (Θ) ή αρνητικό (Α) και καταγράφεται σε πληροφοριακό σύστημα. Να αναπτύζετε πρόγραμμα σε ΓΛΩΣΣΑ το οποίο:

Δ1. Να περιλαμβάνει κατάλληλο τμήμα δηλώσεων.

Μονάδες 2

- **Δ2. α)** Να διαβάζει τα ονόματα των περιοχών που δραστηριοποιούνται οι ΚΟΜΥ και να τα καταχωρίζει σε πίνακα με όνομα Π[20] (μονάδα 1).
 - β) Για κάθε ΚΟΜΥ να διαβάζει διαδοχικά τα αποτελέσματα των ελέγχων που έχει πραγματοποιήσει και κάθε αποτέλεσμα να το καταχωρίζει ως ένα γράμμα Α ή Θ στην αντίστοιχη θέση του πίνακα ΑΠ[20,100]. Σε περίπτωση που λήφθηκαν λιγότερα από 100 δείγματα, μετά την καταχώριση του αποτελέσματος του τελευταίου δείγματος διαβάζεται αντί αποτελέσματος η λέξη «ΤΕΛΟΣ», η οποία δεν καταχωρίζεται στον πίνακα. Σε αυτή την περίπτωση τερματίζεται η εισαγωγή τιμών για τη συγκεκριμένη ΚΟΜΥ και το πρόγραμμα καταχωρίζει σε όλες τις υπόλοιπες θέσεις της αντίστοιχης γραμμής το γράμμα Χ (μονάδες 5).

Μονάδες 6

Δ3. Να εμφανίζει το όνομα ή τα ονόματα των περιοχών που βρέθηκαν τα περισσότερα θετικά δείγματα.

Μονάδες 6

- **Δ4.** Να εμφανίζει τα ονόματα των περιοχών, ταξινομημένα σε φθίνουσα σειρά ως προς το πλήθος των θετικών δειγμάτων που εντοπίστηκαν. Σε περίπτωση που δύο ή περισσότερες περιοχές έχουν το ίδιο πλήθος θετικών δειγμάτων, τα ονόματά τους να εμφανίζονται με αλφαβητική σειρά. Για την ταξινόμηση να καλείται το υποπρόγραμμα ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ του ερωτήματος **Δ5**. **Μονάδες 3**
- **Δ5**. Να αναπτύξετε υποπρόγραμμα με όνομα ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ, που υλοποιεί τη λειτουργία της ταξινόμησης που περιγράφεται στο ερώτημα **Δ4**. **Μονάδες 3**

Σημειώσεις

- Για την απάντηση των ερωτημάτων Δ3, Δ4 και Δ5 να θεωρήσετε ότι ο πίνακας ΑΠ έχει συμπληρωθεί σωστά.
- Δεν απαιτούνται έλεγχοι εγκυρότητας τιμών.
- Να θεωρήσετε ότι τα ονόματα των περιοχών είναι διαφορετικά μεταξύ τους

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Θέμα Α

A1.

- 1. ΛΑΘΟΣ
- 2. ΣΩΣΤΟ
- 3. ΣΩΣΤΟ
- 4. ΛΑΘΟΣ
- 5. ΣΩΣΤΟ
- **A2.** α) σελ. 165-166 παρ. 9.4
 - β) σελ. 182 παρ. 10.5
 - γ) σελ. 131 παρ. 7.6
- Α3. α) i) 3 απωθήσεις
 - ii) Η απώθηση γίνεται από την κορυφή της στοίβας, ως εκ τούτου εφόσον ο δείκτης top έχει την τιμή 3, θα χρειαστεί να γίνουν 3 απωθήσεις για να αδειάσει η στοίβα (top=0).
 - β) i) Δύο εξαγωγές.

ii) Κάθε φορά που γίνεται μια εξαγωγή από μια ουρά, εξάγεται το στοιχείο που δείχνει ο δείκτης front, ως εκ τούτου θα χρειαστούν δυο εξαγωγές ώστε να αδειάσει η ουρά.

```
A4.
        \alpha) i) 3
                     ii) καμία
                                           iii) 1
        β) Α+9 (σωστό και το Α+8)
OEMA B
B1.
AN X=7 TOTE
 ΓΡΑΨΕ 'Α'
AΛΛΙΩΣ AN X=11 H X=13 TOTE
     ΓΡΑΨΕ 'Β'
AΛΛΙΩΣ AN X<20 ΤΟΤΕ
     ΓΡΑΨΕ 'Γ'
AΛΛΙΩΣ AN X>=50 KAI X<=100 TOTE
     ΓΡΑΨΕ 'Δ'
ΑΛΛΙΩΣ
   ΓΡΑΨΕ Έ'
ΤΕΛΟΣ ΑΝ
B2.
   1. ΑΛΗΘΗΣ
   2. 2
   3. n MOD i
   4. ΨΕΥΔΗΣ
   5. ΠΡΩΤΟΣ=ΨΕΥΔΗΣ
ΘΕΜΑ Γ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΘέμαΓ
ΜΕΤΑΒΛΗΤΕΣ
  AKEPAIES: \Pi \wedge 1, \Pi \wedge 2
  ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΕΣ: ΟΡΙΟ, ΒΑΡΟΣ_ΔΕΜΑΤΩΝ, ΒΑΡΟΣ, ΕΛΕΥΘΕΡΟ, ΧΡ, ΣΧΡ
  ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ: ΑΠΑΝΤΗΣΗ
APXH
  \Pi \Lambda 1 \leftarrow 0
  п∧2 <- 0
  \Sigma XP \leftarrow 0
!ΕΡΩΤΗΜΑ Γ2
  ΔΙΑΒΑΣΕ ΟΡΙΟ
  ΑΡΧΗ_ΕΠΑΝΑΛΗΨΗΣ
    ΔΙΑΒΑΣΕ ΒΑΡΟΣ_ΔΕΜΑΤΩΝ
  MEXPIX_OTOY BAPOX_ΔΕΜΑΤΩΝ >=0 KAI BAPOX_ΔΕΜΑΤΩΝ < OPIO
!ΕΡΩΤΗΜΑ Γ3(α)
  ΕΛΕΥΘΕΡΟ <- ΟΡΙΟ - ΒΑΡΟΣ_ΔΕΜΑΤΩΝ
  ΓΡΑΨΕ ΕΛΕΥΘΕΡΟ
ΓΡΑΨΕ 'ΝΑ ΦΟΡΤΩΘΕΙ ΔΕΜΑ(NAI/OXI)
  ΔΙΑΒΑΣΕ ΑΠΑΝΤΉΣΗ
ΟΣΟ ΑΠΑΝΤΉΣΗ = 'NAI' ΕΠΑΝΑΛΑΒΕ
    ΔΙΑΒΑΣΕ ΒΑΡΟΣ
    \Pi\Lambda 1 \leftarrow \Pi\Lambda 1 + 1
     ΑΛΛΙΩΣ
       AN BAPOS \leftarrow 500 TOTE
         XP \leftarrow 0.5*BAPO\Sigma
       ΑΛΛΙΩΣ_ΑΝ ΒΑΡΟΣ <= 1500 ΤΟΤΕ
         XP \leftarrow 0.5*500 + 0.3*(BAPO\Sigma - 500)
       ΑΛΛΙΩΣ
       XP \leftarrow 0.5*500 + 0.3*1000 + 0.1*(BAPOΣ - 1500)
TEΛΟΣ_AN
       AN BAPOΣ >1000 TOTE
       \Pi\Lambda 2 \leftarrow \Pi\Lambda 2 + 1
      ΤΕΛΟΣ_ΑΝ
```



```
ГРАЧЕ XP
         \Sigma XP \leftarrow \Sigma XP + XP
         ΕΛΕΥΘΕΡΟ <- ΕΛΕΥΘΕΡΟ - ΒΑΡΟΣ
         BAPOΣ_ΔΕΜΑΤΩΝ \leftarrow BAPOΣ_ΔΕΜΑΤΩΝ + BAPOΣ
      ΤΕΛΟΣ_ΑΝ
ΓΡΑΨΕ 'ΝΑ ΦΟΡΤΩΘΕΙ ΔΕΜΑ(NAI/OXI)'
      ΔΙΑΒΑΣΕ ΑΠΑΝΤΗΣΗ
   ΤΕΛΟΣ_ΕΠΑΝΑΛΗΨΗΣ
  !ΕΡΩΤΗΜΑ Γ4
 FPAYE \Pi \wedge 1, \Sigma XP, \Pi \wedge 2
ΤΕΛΟΣ_ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
ΘΕΜΑ Δ
         ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΘέμαΔ
ΜΕΤΑΒΛΗΤΕΣ
   ΑΚΕΡΑΙΕΣ: i, j, ΠΛΘ[20], θέση, max ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ: AΠ[20, 100], Π[20]
!ΕΡΩΤΗΜΑ Δ2
ΓΙΑ i ΑΠΟ 1 ΜΕΧΡΙ 20
ΔΙΑΒΑΣΕ Π[i]
        <- 1
      θέση <- 0
      OΣO j <= 100 KAI Θέση = 0 ΕΠΑΝΑΛΑΒΕ 

ΔΙΑΒΑΣΕ ΑΠ[i, j]

AN ΑΠ[i, j] = 'ΤΕΛΟΣ' TOTE 

Θέση <- j

ΑΠ[i, j] <- 'X'
         ΑΛΛΙΏΣ
         j < -j + 1
TEΛΟΣ_AN
      ΤΕΛΟΣ_ΕΠΑΝΑΛΗΨΗΣ
      ΓΙΑ j ΑΠΟ θέση + 1 ΜΕΧΡΙ 100
ΑΠ[i, j] <- 'X'
ΤΕΛΟΣ_ΕΠΑΝΑΛΗΨΗΣ
   ΤΕΛΟΣ_ΕΠΑΝΑΛΗΨΗΣ
   ΓΙΑ Ι ΑΠΟ 1 ΜΕΧΡΙ 20
      \Pi \Lambda \Theta[i] \leftarrow 0
      FIA j AΠΟ 1 MEXPI 100

AN ΑΠ[i, j] = 'Θ' TOTE

ΠΛΘ[i] <- ΠΛΘ[i] + 1
         ΤΕΛΟΣ_ΑΝ
      ΤΕΛΟΣ_ΕΠΑΝΑΛΗΨΗΣ
   ΤΕΛΟΣ_ΕΠΑΝΑΛΗΨΗΣ
  !ΕΡΩΤΗΜΑ Δ3
   \max <- ΠΛΘ[1]
ΓΙΑ i ΑΠΟ 2 ΜΕΧΡΙ 20
ΑΝ ΠΛΘ[i] > \max ΤΟΤΕ
        max <- ΠΛΘ[i]
      ΤΕΛΟΣ_ΑΝ
   TEΛΟΣ_ΕΠΑΝΑΛΗΨΗΣ
ΓΙΑ i ΑΠΟ 1 ΜΕΧΡΙ 20
ΑΝ ΠΛΘ[i] = max TOTE
         ΓΡΑΨΕ Π[i]
      ΤΕΛΟΣ_ΑΝ
   ΤΕΛΟΣ_ΕΠΑΝΑΛΗΨΗΣ
  !ΕΡΩΤΗΜΑ Δ4
   ΚΑΛΕΣΕ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ(Π, ΠΛΘ)
   ΓΙΑ ἱ ΑΠΟ 1 ΜΕΧΡΙ 20
      ΓΡΑΨΕ Π[i]
ΤΕΛΟΣ_ΕΠΑΝΑΛΗΨΗΣ
ΤΕΛΟΣ_ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
!ΕΡΩΤΗΜΑ Δ5
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ(Π, ΠΛΘ)
ΜΕΤΑΒΛΗΤΕΣ
   AKEPAIE\Sigma: i, j, \Pi \wedge \Theta[20], t XAPAKTHPE\Sigma: \Pi[20], X
APXH
   ΓΙΑ i ΑΠΟ 2 ΜΕΧΡΙ 20
ΓΙΑ j ΑΠΟ 20 ΜΕΧΡΙ i ΜΕ_ΒΗΜΑ -1
ΑΝ ΠΛΘ[j] > ΠΛΘ[j -1] ΤΟΤΕ
            t <- ΠΛΘ[j]
            \Pi \wedge \Theta[j] \leftarrow \Pi \wedge \Theta[j-1]
```


Επιμέλεια:

Η Ομάδα Καθηγητών Πληροφορικής Ε.Ο. «ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ» Μαρία Παπαματθαιάκη – Γιάννης Κοντάκης – Δημήτρης Βουράκης - Δημήτρης Παπαδάκης

